

Victòria Camps o

IARA QUÈ?

—A la vista del que ha estat aquesta legislatura, potser que ens comencem preguntant què caram volia dir Felipe González amb allò d'“he entès el missatge”.

—Jo crec que la idea era que la política estava desprestigiada, que s'havia separat cada vegada més dels ciutadans. El fitxatge d'independents era una manera de demostrar que es volia introduir gent nova a la política i que es volia escoltar més el que venia de fora.

—Aquesta és la pel·lícula que li van explicar per fitxar-la?

—(Riu) No, no, a mi no em van explicar res. A mi em van fitxar amb el discurs de la por: “perdrem... vindrà la dreta”.

—Era una trampa?

—No, ells estaven bastant convençuts que perdien la majoria absoluta i tampoc no estava clar que guanyessin, eh? I va ser el discurs que va funcionar més durant la companya, el discurs de la por. Ara crec que hi havia un reconeixement que hi havia coses que havien de canviar. El problema és que els partits, que és on havien de començar els canvis, no aborden les qüestions que haurien fet possible acostar la política de la societat.

—A això anava, perquè si ha hagut alguna legislatura on s'ha dissociat la vida política de la vida ciutadana ha estat aquesta...

—Sí, i aquí penso que hi ha hagut una mena de complicitat entre mitjans de comunicació i polítics...

—Afegim-hi els periodistes, d'acord.

—...Els periodistes i els polítics seguien un discurs, sabien molt bé de què parlaven, però la gent de fora no. De seguida es va desinteressar per una cosa que no entenia.

—I creu que s'ha trencat alguna cosa entre la societat i la superestructura dirigent? Li ho pregunto perquè l'Alain Touraine ens deia l'altre dia en una entrevista a la ràdio que alguna cosa s'havia trencat per sempre entre els francesos i els seus polítics quan allò de les vagues pel pla Juppé.

—No, no ho crec, perquè...

—Per què no s'han incomplert promeses, com a França?

—No, no, de promeses sí que se n'han incomplert. Des de la primera, fer una llei que reguli el finançament dels partits polítics, o la reforma insuficient del mercat laboral... Deia que no es deu haver trencat res per sempre perquè hi ha hagut també la possibilitat

**Victòria Camps és
catedràtica
d'Ètica a la
Universitat
Autònoma de
Barcelona.
Ha viscut una
aventura
perillosa i se n'ha
sortit indemne.
Ha tornat del seu
viatge al fons de
la política amb la
mateixa serenitat
personal, la
mateixa claredat
expositiva i la
mateixa fidelitat
política. Aquesta
és la història,
explicada entre
somriures
amables de dona
valenta,
d'algú que no
s'ha deixat
mossegar per la
legislatura del
dobermann.**

d'obrir els ulls al fenomen de la corrupció, que és un fenomen inesperat per tothom, especialment pels electors socialistes. Ha estat decebedor que les grans corrupcions hagin vingut de part d'un partit que va començar governant en nom dels “cien años de honradez”. Això sí que serà un trencament que costarà de superar, especialment a l'esquerra.

—Tenia raó Anguita quan deia que donar la mà al PSOE sí, però sense González? El pitjor problema és la persona?

—No crec que el pitjor problema sigui la persona. El que sí que és evident és que el PSOE necessita una reforma interna profunda i que això és difícil si no es canvia la persona. Potser sí que s'hauria de començar per canviar la persona, sobretot per no acumular tant poder. Avui el PSOE és Felipe González. Tot és ell. I això no és bo.

—Però malgrat això, no? Li han hagut de demanar de genolls que hi tornés...

—Sí, sí. Si és que la falta de lucidesa és del partit, no és d'ell.

—Falta de lucidesa i excés d'egoisme, no?

—Suposo que sí, però és clar, deu ser per mantenir l'estructura tal com està, si es manté l'estructura tal com està és evident que no hi haurà cap canvi.

—Parle'm de la seva experiència, per què casos com el seu no són freqüents? Vejam per on començar... és possible fer política?

—Ui... ha, ha, ha.

—Qui la fa, senyors i senyores asseguts, o com va això?

—Tens força raó, el problema és que és bastant difícil fer política, perquè no es fa política. El que no es fa és política, entenent per política el disseny d'uns projectes que serveixin per transformar aquelles coses que no funcionen. Això primer, que no es discuteix. Tota l'activitat parlamentària dona la impressió que segueix unes inèrcies que ja estan molt establertes.

—Es a dir, és el cap del grup qui diu demà hi ha aquest debat i hem de votar això?

—No, ni això. És clar, jo tinc l'experiència del grup que dona suport al govern i em sembla que estaria bé debatre sobre la divisió dels poders legislatiu i executiu, que en segons quines èpoques, sobretot de majoria absoluta, són un sol poder.

—Dona, però només faltaria que el grup de la majoria governamental, discutís els projectes de llei al govern...

—Discutir-li no, però el legislatiu sí que

a vergonya aliena

CARMÉ PUÉRTOLAS

"A mi em van fitxar amb el discurs de la por: 'perdrem... vindrà la dreta'".

hauria de tenir major iniciativa pròpia, i sobretot en la negociació de les lleis, que no es fa gaire al Parlament, sinó que es fa als mateixos ministeris. O sigui que és veritat que estem governats per tecnòcrates més que per polítics. Els diputats no decideixen res. Potser la decisió més important del Parlament, cada any, és la dels pressuposts. I quina capacitat de decisió real tenen els diputats? Què es pot canviar dels pressuposts? Què es pot canviar que sigui realment important, que no sigui treure una miqueta d'aquí per posar una miqueta allà? I després hi ha la funció de control del Govern. El grup del govern no fa pràcticament control, el fa retòric, i l'oposició fa un control bèstia, l'oposició per l'oposició, sense cap línia ni cap coherència. Llavors et preguntes, això és fer política? Doncs costa entendre que això sigui fer política. Per a mi fer política vol dir tenir unes idees, un programa i dir: parlem-ne, com ens podem coordinar.

—*Això deu ser un mal de totes les democràcies...*

—Això és un mal de les institucions, que els passa el mateix que als partits: que cauen en la rutina. Diuen, ens hem de reformar, i per reformar-se canvien el reglament. I no. Reformar-se vol dir canviar les actituds. I per a tot això no hi ha temps.

—*Cal reflexionar...*

—És clar, la política té poc espai per a la reflexió. La política va massa atabalada, i més aquesta legislatura que anaven venint casos que paraven tots aquests processos de reflexió.

—*Doncs si les lleis les pactaven els tecnòcrates i no hi havia temps per a la reflexió, escolti, què feia allà, de senadora?*

—(Somriu) Això seria bastant bo que s'expliqués. És clar, jo no sabia què es feia allà dintre, però el que he descobert és que la gent tampoc no ho sap. I fins i tot els periodistes mateixos no ho acaben de saber gaire, perquè la feina la fan als passadissos. Sí que vaig fer una feina bastant satisfactòria que va ser la comissió de la televisió. Crec que vam fer una feina que serà un primer pas per l'estudi de la televisió. Ara, la resta era una feina arrossegada, que segueix un camí que tu no has marcat.

—*Doncs com deu ser perquè vostè no ho hagi volgut repetir...*

—Ha, ha, ha. No, home, hi ha moltes raons per no haver volgut repetir. Hi ha hagut una certa frustració del canvi anunciat, però ni

produït ni tan sols començat, en el terreny de la corrupció, només se n'han marcat unes vies. I després que la política no es fa dintre del parlament, es fa fora. La vaig fer fent conferències sobre ètica i política o explicant què fèiem a la comissió de la televisió. Però tot això ho puc fer exactament igual des de fora del Parlament. I penso que el que podria fer ja ho he fet. El meu lloc és a la universitat i no al Parlament.

—*I al seu partit se l'escoltaven quan els deia tot això?*

—És que no hi ha gaires ocasions de dir-ho. Sí que hi ha gent inquieta, i a vegades surt el tema en petits grups. Però no passa d'aquí.

—*Ho va parlar algun cop amb Felipe González?*

—No, si jo no he parlat mai en privat amb Felipe González...

Però jo he après molt, a mi m'ha anat molt bé. Jo crec que no he tingut una experiència desaconsellable. Estic en contra de la professionalització de la política. Crec que un representant del poble ha de tenir una feina estable, deixar-la en tot o en part per fer política i servir la societat. I ha de fer política amb una limitació temporal. Una altra manera de regenerar la política seria limitar els mandats a dos, tres com a màxim. I

Victòria Camps i Antoni Bassas, en un moment de l'entrevista. "Hi ha moltes raons —afirma la catedràtica d'Ètica de la Universitat Autònoma de Barcelona— per no haver volgut repetir. Hi ha hagut una certa frustració del canvi anunciat, però ni produït ni tan sols començat, en el terreny de la corrupció, només se n'han marcat unes vies. I després que la política no es fa dintre del parlament, es fa fora. La vaig fer fent conferències sobre ètica i política o explicant què fèiem a la comissió de la televisió. Per tot això ho puc fer exactament igual des de fora del Parlament."

aquesta mesura potser donaria més joc a gent independent.

—*Un panorama de partits com el de l'estat espanyol, amb un partit de centre-dreta, un partit socialdemòcrata i finalment una esquerra-esquerra, que encara s'afirma comunista, és un panorama antiquat per entrar al segle que ve?*

—No, no crec que estigui antiquat. Alguna diferència entre progressistes i conservadors hi deu haver i sempre hi serà. El que passa és que tots els partits pateixen una gran indefinició. Sobretot els d'esquerres.

—*Per què?*

—És que els partits de dretes, els partits liberals estan més buits de contingut, deixen que faci la societat. Els partits d'esquerres, quan abandonen el marxisme i es veuen davant d'una sèrie de canvis que els obliguen a repensar-ho tot es troben molt desorientats, i llavors passa que l'extrema esquerra (per dir-ho d'alguna manera) encara s'agafa al marxisme i a vegades sembla que estigui ancorada en el passat, mentre que l'esquerra més moderada vol canviar, però no sap com fer-ho. Per exemple davant problemes com l'atur o el mateix terrorisme, la immigració, l'envelliment de la població... davant d'aquests problemes les categories marxistes

no serveixen gaire. I llavors ens trobem davant discursos que a mi em semblen frívols.

—Per exemple?

—Per exemple, qüestions com privatitzar o no privatitzar. Ningú no explica què vol dir privatitzar la sanitat. Solament la gestió? Tota? Dualitzar-la?

—No s'ha explicat, però en canvi la gent sí que sap que l'actual sistema de pensions no serà etern.

—Doncs si és veritat que l'actual sistema de pensions és insostenible, aleshores els polítics tenen la gran responsabilitat d'anar pensant, amb temps i sense electoralismes, què en podem fer. Igual l'atur. I aquí no es fa res de tot això... Fer un pacte per les pensions com el de Toledo, per mi no és ser responsable políticament, perquè és tant com dir "els que vinguin després ja s'ho faran". I aquí toquem els temes difícils en temps de campanya amb quatre frases i diem coses com: "repartiment del treball"... què vol dir repartiment del treball? Si no s'explica, és tant com no dir res.

—De tota manera, de la seva immersió a la política no n'ha tornat àcrata...

—No, no, perquè és evident que no estem tan equivocats. Anem per bastant bon camí. Fa quinze dies que vaig anar a Veneçuela. Allò sí que és càdric. Allò sí que s'ha de reformar tot. Nosaltres no, tenim unes institucions que crec que són les que hem de tenir, encara que hagin de funcionar millor. No... àcrata de cap manera. Ni tan sols això, sinó que he votat PSOE!

—Admeto que tinc una gran fascinació per aquest viatge que ha fet vostè per la política, i no em sé estar de preguntar-li si creu, encara parlant del PSOE, si la relació entre el grup parlamentari i González o del mateix govern amb el president ha estat d'adoració.

—D'adoració?

—Sí.

—No, jo no diria d'adoració.

—I de vergonya aliena?

—Sí, sí, sí... no li passa a tothom, eh? perquè el grup no és tan homogeni com sembla i hi ha gent que se'n distancia més. Però aquest és un problema de tots els partits, hi ha una necessitat emotiva d'anar tots junts al voltant d'un líder i necessiten que aquest líder els vagi donant moral. Per això l'autocrítica no és ben rebuda pels militants d'un partit ni pels membres d'un grup parlamentari.

—Una victòria del Partit Popular, després de tretze anys de govern socialista, és pel que té de canvi, regeneradora en si mateix?

—No, home, l'alternança és bona. És bo veure que poden governar partits diferents i que, en el fons no passa res, que les institucions funcionen. Però em costa d'acceptar que el PP sigui regenerador: què pot regene-

“Jo he après molt, a mi m'ha anat molt bé. Estic en contra que la política siga professional. Crec que un representant del poble ha de tenir una feina estable, deixar-la en tot o en part per fer política i servir a la societat. I ha de fer política amb una limitació temporal.”

rar un partit conservador? Un partit com el PP no fa les reformes que hauria de fer perquè són unes reformes impopulars. Qualsevol cosa que vulgui tocar el PP en matèria de sanitat o de pensions serà molt impopular.

—Si toca els impostos serà molt popular.

—Sí, però veurem quina és la segona part de la rebaixa dels impostos. Més aviat jo em temo un estancament de les decisions, que és el que està passant a les autonomies que governen, que no estan tocant gaire cosa, no sé si per por de fer-ho malament. I per això no se'n pot dir regeneració.

—Un detall final. Abans li he preguntat per la vergonya aliena. I l'estil de fer oposició del PP, li ha produït vergonya aliena?

—Sí, totalment. I això és la feina positiva que podria fer el PSOE a partir d'ara. Ensenyar a fer oposició ben feta. Això seria una bona funció d'un partit d'esquerres: donar un altre exemple del que ha de ser fer oposició. El PSOE no ho va saber fer quan la UCD. Ara que tot està molt més consolidat seria el moment de fer una oposició no revengista.

—Però veient-los com s'han cridat aquests anys, em temo que serà impossible.

—Sí..., però això és el que ens falta, aquesta és una assignatura pendent de la nostra democràcia. Tenir una oposició una mica més anglosaxona... més madura.

—Quan mirava als ulls als senadors del Partit Popular, hi veia una luentor autoritària?

—Sí, no en tots, és clar, perquè un dels problemes del PP és que hi ha gent molt diversa. Hi ha els autoritaris, els retrògrads, els exfranquistes... la dreta de sempre encara hi és, però també n'hi ha d'altres que no, és clar. Però poden sortir tics, encara. Potser a València és on més es nota, en el terreny de l'educació, de la cultura, que no hi ha cap sensibilitat.

—I Aznar? L'altre dia en Baltasar Porcel el va definir com un "senyor de Valladolid", és a dir, amb una visió castellanocèntrica de la vida...

—No ho sé, jo el veig com un home amb molt poca categoria.

—La tenia el Felipe l'any 82?

—Sí. No tenia experiència, però tenia una força i una retòrica que l'Aznar tampoc no té. I em sembla que amb força més idees. Jo l'Aznar el veig insegur, políticament parlant. En canvi hi ha gent que no, com el Ruiz Gallardón, que té una gran personalitat. El vaig conèixer al Senat.

—També em diuen que no ens fem de Ruiz Gallardón.

—Ruiz Gallardón potser és molt pedant, i molt cregut. Potser és que a José María Aznar li falta personalitat... i al Ruiz Gallardón li'n sobra.

Antoni Bassas